

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0312/2010

8. 11. 2010

ZPRÁVA

o lidských právech, sociálních a environmentálních normách v mezinárodních
obchodních dohodách
(2009/2219(INI))

Výbor pro mezinárodní obchod

Zpravodajka: Tokia Saïfi

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	12
STANOVISKO VÝBORU PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI	17
STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ.....	22
STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI	26
STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN	30
VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	34

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o lidských právech, sociálních a environmentálních normách v mezinárodních obchodních dohodách (2009/2219(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3, 6 a 21 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na články 153, 191, 207 a 218 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na články 12, 21, 28, 29, 31 a 32 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv (1948) a další nástroje Organizace spojených národů v oblasti lidských práv, zejména na Pakt o občanských a politických právech (1966) a Pakt o ekonomických, sociálních a kulturních právech (1966), Úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace (1965), Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen (1979) a Úmluvu o právech dítěte (1989), Deklaraci OSN o právech původních obyvatel (2007) a dokument o výsledcích summitu OSN k rozvojovým cílům tisíciletí, který se konal ve dnech 20.–22. září 2010 v New Yorku,
- s ohledem na Marrákešskou dohodu, kterou se zřizuje Světová obchodní organizace (WTO), a na prohlášení přijaté na čtvrté ministerské konferenci, která se konala v listopadu 2001 v Dohá, a zejména na její článek 31,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. září 1996 o sdělení Komise o začlenění dodržování demokratických principů a lidských práv do dohod mezi Společenstvím a třetími zeměmi (KOM(1995)0216)¹ a na své usnesení ze dne 14. února 2006 o doložce o lidských právech a demokracii v dohodách Evropské unie²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2001 o otevřenosti a demokracii v mezinárodním obchodě³, v němž se požaduje, aby WTO dodržovala základní sociální normy Mezinárodní organizace práce (MOP) a rovněž aby Evropská unie přijala rozhodnutí MOP, včetně případného požadavku sankcí, v souvislosti se závažnými případy porušování základních sociálních norem,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. dubna 2002 o sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o úloze Evropské unie při podpoře lidských práv a demokratizace ve třetích zemích (KOM(2001)0252)⁴,
- s ohledem na sdělení Komise s názvem „Sociální rozměr globalizace – jak politika EU přispívá k rozšíření výhod na všechny“ (KOM(2004)0383),

---

¹ Úř. věst. C 320, 28.10.1996, s. 261.

² Úř. věst. C 290 E, 29.11.2006, s. 107.

³ Úř. věst. C 112 E, 9.5.2002, s. 326.

⁴ Úř. věst. C 131 E, 5.6.2003, s. 147.

- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2005 o sociálním rozměru globalizace¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2005 o vykořisťování dětí v rozvojových zemích se zvláštním důrazem na práci dětí²,
- s ohledem na závěry Rady týkající se dětské práce³, které přijala dne 14. června 2010,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2006 o spravedlivém obchodu a rozvoji⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 22. května 2007 o globální Evropě v souvislosti s vnějšími aspekty konkurenceschopnosti⁵ přijaté v reakci na sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu s názvem „Globální Evropa: konkurenceschopnost na světovém trhu – příspěvek ke strategii EU pro růst a zaměstnanost“ (KOM(2006)0567),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Podpora slušné práce pro všechny – Příspěvek Unie k provádění agendy slušné práce ve světě“ (KOM(2006)0249),
- s ohledem na prohlášení ministrů o plné zaměstnanosti a důstojné práci přijaté na zasedání Ekonomické a sociální rady OSN v roce 2006, jež uznává, že plná a produktivní zaměstnanost a důstojná práce pro všechny je klíčovým předpokladem udržitelného rozvoje,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2007 na téma „Podpora slušné práce pro všechny“⁶ požadující začlenění sociálních norem v zájmu podpory důstojné práce do obchodních dohod Evropské unie, zejména do dvoustranných dohod,
- s ohledem na Agendu slušné práce Mezinárodní organizace práce (MOP) a na Světovou dohodu o pracovních místech MOP, přijaté na základě globálního konsenzu dne 19. června 2009 na mezinárodní konferenci práce, a na Deklaraci MOP o sociální spravedlnosti pro spravedlivou globalizaci z roku 2008,
- s ohledem na Bruselskou úmluvu z roku 1968, ve znění nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech⁷,
- s ohledem na systém všeobecných preferencí platný od 1. ledna 2006, který umožňuje osvobození od poplatků nebo jejich snížení pro větší počet výrobků a zahrnuje rovněž nové pobídky ve prospěch zranitelných zemí, které se potýkají se zvláštními obchodními, finančními nebo rozvojovými potřebami,
- s ohledem na všechny dohody mezi EU a třetími zeměmi,

---

¹ Úř. věst. C 280 E, 18.11.2006, s. 65.

² Úř. věst. C 157 E, 6.7.2006, s. 84.

³ Závěry Rady ze dne 14. 6. 2010 o dětské práci, 10937/1/10.

⁴ Úř. věst. C 303 E, 13.12.2006, s. 865.

⁵ Úř. věst. C 102 E, 24.4.2008, s. 128.

⁶ Úř. věst. C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁷ Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1.

- s ohledem na Dohodu o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) a Evropskou unií podepsanou v Cotonou dne 23. června 2000 a její revize z let 2005 a 2010,
  - s ohledem na svá usnesení o dohodách o hospodářském partnerství s regiony a státy AKT, a zejména na usnesení ze dne 26. září 2002¹, dne 23. května 2007² a ze dne 12. prosince 2007³,
  - s ohledem na mezinárodní úmluvy týkající se životního prostředí, např. Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (1987), Basilejskou úmluvu o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států (1989), Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti (2000) a Kjótský protokol (1997),
  - s ohledem na kapitolu 13 dohody o volném obchodu podepsané v říjnu 2009 mezi Evropskou unií a Jižní Koreou,
  - s ohledem na výsledky jednání mezi EU, Kolumbií a Peru o mnohostranné obchodní dohodě,
  - s ohledem na slyšení na téma „Uplatňování sociálních a environmentálních norem v obchodních jednáních“, které Evropský parlament uspořádal dne 14. ledna 2010,
  - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod a stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A7-0312/2010),
- A. vzhledem k tomu, že propojení obchodu, lidských práv a sociálních a environmentálních norem se stalo klíčovým prvkem hospodářských a obchodních vztahů a je nedílnou součástí jednání v rámci dohod o volném obchodu,
- B. vzhledem k tomu, že narušení hospodářské soutěže a rizika environmentálního a sociálního dumpingu jsou stále častější, a to zejména ke škodě podniků a pracovníků v Evropské unii, pro něž platí přísnější sociální, environmentální a fiskální normy,
- C. vzhledem k tomu, že EU musí v rámci svých vztahů se třetími zeměmi přijmout obchodní strategii založenou na vzájemnosti, která se však musí lišit podle úrovně rozvoje jednotlivých partnerů, ať už se jedná o požadavky v sociální oblasti, v oblasti životního prostředí nebo o volný obchod, aby se tak vytvořily podmínky pro spravedlivou a poctivou mezinárodní hospodářskou soutěž,
- D. vzhledem k tomu, že hlavním prostorem pro sledování těchto politických cílů se staly dvoustranné smlouvy, jelikož perspektivy na vytvoření multilaterálních pravidel, jimiž by se řídily vztahy mezi obchodem, prací a životním prostředím v rámci WTO, nejsou příliš slibné,

¹ Úř. věst. C 273 E, 14.11.2003, s. 305.

² Úř. věst. C 102 E, 24.4.2008, s. 301.

³ Úř. věst. C 323 E, 18.12.2008, s. 361.

- E. vzhledem k tomu, že je nicméně zásadně důležité pracovat na obnovení rovnováhy mezi obchodním právem a základními právy a posílit dialog mezi hlavními mezinárodními organizacemi, zejména mezi MOP a WTO, s cílem dospět k větší provázanosti mezinárodních politik a lepší celosvětové správě,
- F. vzhledem k tomu, že důvody pro zařazení ustanovení o lidských právech a sociálních a environmentálních norem do mezinárodních obchodních dohod jsou četné: od vůle zavést spravedlivý a vyvážený obchod a zajistit určitou spravedlivost obchodních výměn (stejně podmínky pro všechny) až k normativnějším důvodům, jimiž jsou obrana univerzálních hodnot Evropské unie a sledování koherentních evropských politik,
- G. připomíná, že Deklarace OSN o právu na rozvoj z roku 1986 potvrzuje, že „právo na rozvoj je nezcizitelné lidské právo, na jehož základě jsou všechny lidské bytosti i všechny národy oprávněny podílet se na hospodářském, sociálním a kulturním rozvoji, přispívat k němu a mít z něho užitek“; proto se domnívá, že je povinností EU toto právo neporušovat, a spíše ho zahrnout do mezinárodních dohod a dodržovat ho jako hlavní směr evropské politiky;
- H. vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva znovu potvrzuje, že vnější činnost Evropské unie, jejíž nedílnou součástí je mezinárodní obchod, se musí řídit stejnými zásadami, které inspirovaly její vytvoření; vzhledem k tomu, že evropský sociální model, který kombinuje udržitelný hospodářský růst se zlepšováním pracovních a životních podmínek, může být rovněž vzorem pro další partnery; vzhledem k tomu, že obchodní dohody musí být mimo jiné slučitelné s dalšími mezinárodními povinnostmi a úmluvami, k jejichž dodržování se smluvní strany zavázaly v souladu se svým vnitrostátním právem,
- I. vzhledem k významu zachování úrovně sociálních a environmentálních norem platných v Evropské unii a jejich dodržování zahraničními podniky působícími na jednotném evropském trhu,
- J. vzhledem k tomu, že zařazení lidských práv a sociálních a environmentálních norem do obchodních dohod může přinést těmto dohodám přidanou hodnotu umožňující větší zapojení občanské společnosti, více podpořit politickou a sociální stabilitu, a tím vytvořit i příznivější prostředí pro obchod,
- K. vzhledem k tomu, že oblast obchodu a dodržování lidských práv, norem v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí jsou důležité aspekty zajišťování míru a blahobytu ve světě, ale nemohou být považovány za řešení všech problémů mezi státy na světě; avšak vzhledem k tomu, že bezvýhodný stav v politické situaci lze překonat posílením obchodních vztahů a současným zajištěním stanovení společných zájmů, zejména v oblasti ochrany životního prostředí, jako prostředku pro urovnávání konfliktů;
- L. vzhledem k tomu, že jiné země šly příkladem a zahrnuly sociální normy do obchodních dohod,
- M. vzhledem k tomu, že systém všeobecných preferencí byl vytvořen s ohledem na dodržování základních principů mezinárodních úmluv v oblasti lidských práv a základních norem pracovního práva ze strany přijímajících států a že zahrnuje zvláštní režim dodatečných celních preferencí na podporu ratifikace a účinného uplatňování základních

mezinárodních úmluv o lidských právech a pracovním právu, ochraně životního prostředí a řádné správě věcí veřejných; vzhledem k tomu, že nedodržování těchto podmínek může vést k pozastavení tohoto obchodního režimu,

1. žádá proto, aby v budoucí obchodní strategii Evropské unie již nebylo na obchod nahlíženo jako na cíl sám o sobě, ale jako na nástroj umožňující podporu evropských hodnot a obchodních zájmů a také jako na nástroj spravedlivého obchodování schopný pomoci všeobecnému účinnému začlenění a uplatňování sociálních a environmentálních norem všemi obchodními partnery EU; domnívá se, že by Unie při vyjednávání měla používat pozitivní, ale také právně závazný přístup; zdůrazňuje, že ze zařazení ustanovení týkajících se udržitelného rozvoje, zejména do dvoustranných dohod, budou mít prospěch obě strany;
2. připomíná, že obchodní politika představuje nástroj ve službách globálních cílů Evropské unie a že podle článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie je obchodní politika Evropské unie prováděna „v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie“ a že v souladu s článkem 3 Smlouvy o Evropské unii musí přispívat zejména k „udržitelnému rozvoji této planety, k solidaritě a vzájemné úctě mezi národy, volnému a spravedlivému obchodování, vymýcení chudoby, ochraně lidských práv, především práv dítěte, a k přísnému dodržování a rozvoji mezinárodního práva, zejména k dodržování zásad Charty Organizace spojených národů“;

Lidská práva a sociální a environmentální normy v mnohostranných obchodních vztazích

3. vyzývá k větší spolupráci na mnohostranné úrovni mezi WTO a hlavními orgány OSN v oblasti lidských práv; domnívá se, že by užší spojení s Úřadem vysokého komisaře OSN pro lidská práva a se zvláštními postupy bylo zvláště užitečné pro zajištění mnohostranného obchodního rámce, který by přispíval k dodržování lidských práv; domnívá se také, že by stejně mohly být zohledněny zkušenosti úřadu vysokého komisaře v rámci panelů WTO a odvolacího orgánu v případech zjištění závažného porušování lidských práv;
4. domnívá se, že obecné periodické přezkoumání v Radě pro lidská práva by mělo být užitečným nástrojem pro sledování dodržování ustanovení týkajících se lidských práv v mezinárodních obchodních dohodách;
5. zdůrazňuje, že intenzivnější spolupráce s Mezinárodní organizací práce (MOP) jakožto orgánem příslušným ke stanovování a vyjednávání mezinárodních norem v oblasti práce a pro sledování jejich uplatňování podle práva a v praxi i plná účast MOP na činnosti WTO, jsou nezbytné;
  - a) požaduje za tímto účelem, aby byl MOP přiznán statut pozorovatele ve WTO a právo projevu na ministerských konferencích WTO;
  - b) navrhuje vytvoření výboru pro obchod a důstojnou práci ve WTO, po vzoru výboru pro obchod a životní prostředí; zdůrazňuje, že oba výbory by měly mít jasně stanovený mandát a měly by mít znatelný vliv;

- c) navrhuje, aby mohla být MOP konzultována, podobně jako Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, ve vhodných případech, kdy jde o porušování mezinárodních pracovních úmluv v obchodním sporu;
  - d) navrhuje, aby v případě, že rozhodnutí orgánu pro řešení sporů bude považováno členským státem WTO za zpochybnění rozhodnutí MOP ohledně dodržování úmluv v oblasti práce, mohl existovat opravný prostředek u MOP;
6. znovu potvrzuje, že cíle zachování a udržení mnohostranného otevřeného a nediskriminačního obchodního režimu na jedné straně a činnost na podporu ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje na straně druhé se musí navzájem posilovat; zdůrazňuje, že podle článku 20 GATT mohou členské státy přijímat obchodní opatření na ochranu životního prostředí s výhradou, že tato opatření nebudou použita tak, aby představovala prostředek svévolné nebo neodůvodněné diskriminace; vybízí členské státy, aby tohoto ustanovení plně využívaly;
  7. vítá existenci výboru WTO pro obchod a životní prostředí, který by měl být hlavním fórem pro pokračování integrace a prohlubování spojení životního prostředí a obchodu; doufá, že se rozšíří úloha a činnosti výboru s cílem pozitivně reagovat na významné výzvy v oblasti obchodu a životního prostředí, před nimiž stojí mezinárodní společenství;
  8. zdůrazňuje význam zlepšení přístupu k „zelenému“ zboží a k „zeleným“ technologiím pro dosažení cílů udržitelného rozvoje a vyzývá všechny strany účastníci se jednat, aby zvýšily úsilí s cílem dospět k urychlenému závěru jednání o snižování nebo odstraňování celních a necelních překážek u zboží a služeb šetrných k životnímu prostředí, za účelem podpory nových forem politik pro zaměstnanost, tvorbu pracovních míst odpovídajících normám MOP v oblasti slušné práce a možností růstu pro evropský průmysl a malé a střední podniky;
  9. zdůrazňuje, že je nezbytné pokročit v jednáních o ostatních bodech článku 31 deklaraace z Dohy týkajících se vztahů mezi stávajícími pravidly WTO a specifickými obchodními povinnostmi uvedenými v mnohostranných dohodách o životním prostředí a prosazovat užší spolupráci mezi sekretariáty těchto dohod a výbory WTO jako základní prvek pro zajištění toho, že se obchodní i environmentální režim budou vyvíjet provázaně;
  10. domnívá se, že nejlepším nástrojem pro zajištění internalizace negativních vnějších nákladů v oblasti životního prostředí týkajících se CO₂ by byla mnohostranná dohoda, že však taková dohoda pravděpodobně nebude uzavřena v blízké budoucnosti; domnívá se proto, že by Evropská unie měla nadále zkoumat možnosti zavádět u průmyslových odvětví, v nichž skutečně dochází k úniku uhlíku, vhodné nástroje v oblasti životního prostředí, které by doplnily dražby povolenek na emise CO₂ v rámci systému ETS, a zejména „mechanismus pro zahrnutí uhlíku“ při dodržování pravidel WTO, neboť takový mechanismus by umožnil bojovat proti rizikům přenosu emisí CO₂ do třetích zemí;
  11. navrhuje, aby po sjednání a podpisu mezinárodní dohody o klimatu byla vytvořena skutečná světová organizace pro životní prostředí, která by vymáhala plnění přijatých závazků a respektování environmentálních norem; na tuto organizaci by se musely například povinně obracet strany sporu v případě environmentálního dumpingu;

Lidská práva, sociální a environmentální normy v dvoustranných obchodních dohodách

12. důrazně podporuje praxi zařazování právně závazných doložek o lidských právech do mezinárodních dohod Evropské unie, ale připomíná, že největším problémem je sledování a provádění těchto doložek; znovu potvrzuje, že tyto doložky by měly být také zahrnovány do všech obchodních a odvětvových dohod, s jasným a přesným mechanismem konzultace podle vzoru článku 96 dohody z Cotonou; vítá v této souvislosti, že taková doložka byla zahrnuta do dohod nové generace o volném obchodu;
13. zdůrazňuje, že stejný přístup systematického zařazování by měl být rovněž používán na úrovni kapitol o udržitelném rozvoji v dvoustranných dohodách;
14. konstatuje, že budoucí obchodní dohody by mohly být uzavírány s přihlédnutím k současné finanční krizi; domnívá se, že to nesmí vést k tomu, aby sociální a ekologické normy, zejména normy pro emise skleníkových plynů a nakládání s nebezpečným odpadem, byly opomíjeny v zájmu dosažení jiných cílů;
15. s ohledem na cíle uvedené výše žádá Evropskou komisi, aby do všech dohod o volném obchodu, o kterých jedná se třetími zeměmi, systematicky zahrnovala řadu sociálních a environmentálních norem, včetně:
  - a) seznamu minimálních norem, které musí dodržovat všichni obchodní partneři EU; v sociální oblasti musí tyto normy odpovídat osmi základním úmluvám MOP (Core Labour Standards), jak jsou uvedeny v prohlášení MOP o základních principech a právech v práci (1998); kromě těchto osmi úmluv platí v průmyslových zemích ještě čtyři prioritní úmluvy MOP (ILO Priority Conventions); v oblasti životního prostředí a dodržování lidských práv musí minimální norma odpovídat seznamu úmluv týkajících se životního prostředí a zásad řádného vládnutí, jak ji stanoví evropské nařízení o schématu všeobecných celních preferencí;
  - b) seznamu dalších úmluv, které je třeba začít postupně a flexibilně uplatňovat s ohledem na vývoj hospodářské, sociální a environmentální situace dané partnerské země; v sociální oblasti musí být konečným cílem úplné a důsledné provádění agendy pro důstojnou práci MOP;
16. zdůrazňuje, že dodržování těchto norem musí zároveň znamenat jejich ratifikaci, převedení do vnitrostátního práva a jejich účinné provádění na celém území daného státu;
17. žádá, aby všechny budoucí obchodní dohody obsahovaly zákaz zneužívání dětské práce, zejména při těžbě a zpracování přírodního kamene, a dále zahrnovaly jednotný evropský certifikační systém, který zajistí, že dovážený přírodní kámen a výrobky z přírodního kamene budou průkazně vyrobeny v souladu s celým hodnotovým řetězcem, bez zneužívání dětské práce, jak stanoví Úmluva MOP č. 182;
18. zdůrazňuje, že v rámci dohod o volném obchodu lze v případě dodržování environmentálních a sociálních norem uvažovat o podmíněné liberalizaci zahrnující zkrácení harmonogramu pro odstranění překážek nebo dodatečný přístup na trh;

19. zdůrazňuje, že je důležité neustále sledovat provádění dohody, a to s otevřeným a inkluzivním přístupem ve všech fázích:
- bere na vědomí využívání studií dopadu na udržitelný rozvoj, ale domnívá se, že by měly být rovněž prováděny před zahájením vyjednávání, v jeho průběhu a po jeho skončení, aby se zajistilo soustavné vyhodnocování; zdůrazňuje, že je důležité rovněž plně pracovat s jejich výsledky; domnívá se také, že vyjednaváči by měli více zohledňovat priority a obavy, které vyplývají z těchto studií dopadu;
  - vyzývá Komisi, aby vypracovala studie dopadu na lidská práva, jež by doplnily studie dopadu na udržitelný rozvoj, s jasnými obchodními ukazateli založenými na lidských právech a na environmentálních a sociálních normách;
  - vyzývá obě strany, aby předkládaly pravidelné zprávy o obecných pokrocích při provádění všech závazků přijatých v dohodách;
  - žádá Komisi, aby zajistila, že v zájmu zlepšení správy věcí veřejných a demokratické kontroly v rozvojových zemích budou do obchodních jednání zapojeny parlamenty partnerských zemí;
  - zdůrazňuje, že je důležité zapojit občany do všech stadií vyjednávání a do monitorování dohody, a žádá v tomto ohledu, aby bylo zřízeno fórum pro udržitelný rozvoj nebo konzultační skupiny umožňující konzultace se sociálními partnery a zástupci nezávislé občanské společnosti;
20. žádá, aby obchodní dohody EU účinným způsobem zajišťovaly co nejvyšší míru transparentnosti, přísné normy pro zadávání veřejných zakázek a podávání zpráv ze strany společností podle jednotlivých zemí, a to jak v rozvinutých, tak v rozvojových zemích, s cílem zamezit nezákonnému úniku kapitálu;
21. naléhavě žádá, aby Unie při jednáních o obchodních dohodách uplatňovala právo na přístup k přírodním zdrojům a aby prosazovala práva místního a domorodého obyvatelstva na přístup k zásadním přírodním zdrojům; vyzývá Komisi, aby do mezinárodních obchodních jednání a dohod zahrnula problematiku nákupu a vlastnictví půdy ve třetích zemích, zejména v nejméně rozvinutých a rozvojových zemích;
22. uznává, že kapitola o udržitelném rozvoji v dvoustranných dohodách, které se v současnosti sjednávají, je závazná, ale že by mohla být posílena a stanovit:
- postup podávání stížností, otevřený pro sociální partnery;
  - odvolání k nezávislému orgánu příslušnému pro rychlé a účinné řešení sporů souvisejících se sociálními a environmentálními problémy, jako je porota odborníků, vybraných oběma stranami na základě jejich zkušeností v problematice lidských práv, pracovního práva a práva životního prostředí, jejichž doporučení by měla být součástí dobře definovaného postupu obsahujícího ustanovení pro jeho provádění;
  - možnost využít mechanismus řešení sporů na základě rovnosti s ostatními stranami dohody, který by počítal s pokutami ukládanými s cílem zlepšit situaci v dotčených

odvětvích nebo s alespoň dočasným pozastavením některých obchodních výhod stanovených dohodou v případě vážných porušení výše uvedených norem;

23. zdůrazňuje, že je důležité doplnit tyto dohody doprovodnými opatřeními, včetně opatření technické podpory a kooperačních programů zaměřených na zlepšení provádění, zejména základních úmluv v oblasti lidských práv a sociálních a environmentálních norem;

Lidská práva, sociální a environmentální normy v jednostranných obchodních dohodách SPG a SPG+

24. domnívá se, že 27 úmluv, u nichž se požaduje ratifikace a účinné provádění tak, aby mohly využívat SPG+, představuje jedinečný souhrn úmluv o lidských právech, pracovním právu, životním prostředí a o normách řádné správy věcí veřejných; zdůrazňuje, že doposud měla SPG+ viditelný pozitivní dopad na ratifikaci těchto úmluv, ale méně již na jejich provádění, a hodlá proto nadále klást důraz na doprovodná opatření směřující ke zlepšení schopnosti provádění; domnívá se rovněž, že pro zajištění důvěryhodnosti SPG+ musí Komise systematicky provádět šetření a v případě potřeby zrušit preference, pokud se ukáže, že některé země těchto 27 úmluv neuplatňují;
25. domnívá se, že by mohlo být vytvořeno užší pouto mezi doložkami o lidských právech a SPG+ v dohodách Evropské unie se třetími zeměmi, zejména pokud jde o sledování jejich provádění;
26. vyzývá Komisi, aby v procesu revize systému SPG postupovala tak, aby byl přínosný zejména pro země, které ho nejvíce potřebují, a aby zjednodušila pravidla původu, aby země, které jsou příjemci v rámci iniciativy „Vše kromě zbraní“ a systému SPG+, mohly ze získaných preferencí mít co největší užitek; žádá, aby byly zavedeny srovnávací body, mechanismy a transparentní kritéria pro udělování i odebrání preferencí v rámci tohoto systému; žádá rovněž, aby byl do tohoto procesu po celou dobu plně zapojen Evropský parlament, zejména co se týče návrhu Rady ohledně seznamů zemí, které jsou příjemci, zahájení průzkumů nebo dočasného pozastavení SPG+;
27. naléhavě žádá Komisi, aby v co nejkratší době předložila návrh nařízení, které by zakázalo dovážet do EU zboží vyrobené s využitím moderních forem otroctví, nucené práce, zvláště nucené práce mimořádně zranitelných skupin, kdy jsou porušovány základní normy lidských práv;
28. vyzývá Komisi, aby v souladu s rámcovou dohodou o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí ve všech fázích jednání o mezinárodních obchodních dohodách Parlament podrobně informovala o všech příslušných tematických oblastech;
29. vyzývá Komisi, aby s ohledem na rozšířené pravomoci Parlamentu na základě Lisabonské smlouvy zajistila efektivní tok informací a aby zástupcům Parlamentu za všech okolností přiznala status pozorovatele a aby jim tudíž zajistila přístup ke všem relevantním zasedáním a dokumentům;
30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Zařazení ustanovení o lidských právech i uplatňování sociálních a environmentálních norem v obchodních jednáních je složitý problém, který rozděluje mezinárodní společenství. Na jedné straně země Severu poukazují na sociální a environmentální dumping provozovaný rozvojovými zeměmi a představující narušení hospodářské soutěže v obchodních výměnách; na druhé straně země Jihu podezírají země Severu, že chtějí brzdit jejich hospodářský rozvoj a uchýlovat se pomocí uplatňování těchto norem k zastřeným formám protekcionismu. Lze tedy pochopit, jak velmi obtížné je vážně se zabývat otázkou norem v multilaterálních organizacích – a tím spíše uvnitř WTO za situace, kdy se sociální ustanovení stále častěji objevují ve dvoustranných obchodních dohodách.

V současnosti lze uvést, že se zvyšuje nerovnováha mezi pravidly mezinárodního obchodu a ostatními normami mezinárodního práva, a je proto nezbytné hledat nové cesty pro zamyšlení nad tímto problémem, a zejména pracovat na skutečné koordinaci mezi mezinárodními organizacemi (WTO a MOP).

Evropská unie má při tomto hledání nové světové správy rozhodující úlohu, a musí proto prosazovat koherentnost politik mezinárodních institucí.

V okamžiku, kdy reviduje svoji obchodní strategii, se musí Evropská unie s ohledem na toto konstatování zamýšlet nad obchodní politikou, kterou by si přála vést. Pokud chce totiž jasně vystoupit proti protekcionismu, musí rovněž dbát na to, aby byl mezinárodní obchod spravedlivý a přinášel účastníkům oboustranné výhody.

Unie musí prostřednictvím politik, které vede, a zejména své obchodní politiky, pracovat takovým způsobem, aby bránila své obchodní zájmy a zároveň respektovala a prosazovala hodnoty a normy, jež jsou jí vlastní.

Právě tato úvaha musí pomáhat různým evropským institucím zahájit a vést novou obchodní politiku, jež bude ambiciózní a bude založena na pevných zásadách a dialogu.

Nesmíme přitom zapomínat na skutečnost, že evropské průmyslové a obchodní podniky musí v Evropě dodržovat přísná sociální a environmentální pravidla. Pokud Evropská unie dodržuje přísné normy, musí rovněž vyžadovat reciprocitu u svých obchodních partnerů a zejména u rozvíjejících se zemí, a prosazovat požadavky kvality a udržitelnosti, zejména pro potraviny, které vstupují na její území, s cílem chránit spravedlivý a vyvážený obchod.

V tomto smyslu náročné normy evropského jednotného trhu v oblasti zdraví, bezpečnosti, životního prostředí a ochrany pracujících a spotřebitelů představují zvláštní evropský model a musí sloužit pro inspiraci na mezinárodní úrovni a v multilaterálních věcech a odrážet se v probíhajících jednáních o dvoustranných dohodách. Unie by si tak globálněji zajistila, že vnější politiky, které prosazuje prostřednictvím své obchodní politiky a rozvojové politiky, budou účinně přispívat k sociálnímu rozvoji třetích zemí, s nimiž navázala obchodní vztahy.

Najít prvky odpovědi a předložit některé návrhy k této problematice by tak pomohlo přispět k tomu, že by k obchodní politice Unie získali občané kladný vztah (v souvislosti s odmítavým postojem či obavami vůči obchodním vyjednáváním), a přispět k diskusi o spravedlivých obchodních vztazích (rovné podmínky). Je známo, že zahájení jednání je vnímáno a chápáno společností pozitivně, pokud může přispět ke zlepšení životní úrovně.

Stejně tak je rozvoj obchodu a liberalismus vnímán pozitivně, pokud neohrožuje sociální práva a životní prostředí. Evropská unie musí tedy najít rovnováhu mezi restriktivním a liberálním přístupem k obchodu i kompromis mezi ochranou svých obchodních zájmů a dodržováním všeobecně platných hodnot, jako je uplatňování závazných sociálních a environmentálních norem.

Při práci na správném uskutečňování tohoto kompromisu musí Unie zahájit dialog se svými partnery a najít společný prostor pro sdílení svých hodnot. Právě prostřednictvím tohoto úsilí o transparentnost a o dialog může Evropský parlament hrát klíčovou úlohu, s ohledem na pravomoci, které mu byly svěřeny Lisabonskou smlouvou. Musí v tomto smyslu poskytnout politický a morální mandát k jednáním. Musí se ostatně vyslovit ke skutečnosti, že Unie nezbytně potřebuje hájit své obchodní zájmy, a současně vyjadřovat potřebu normativního rámce. Parlament musí podporovat otevřené a „občanské“ diskuse. Musí být orgánem, který potvrzuje, že úcta k lidskému životu a důstojné práci platí všude a pro všechny a že význam environmentálních a sociálních práv (práva odborů, boj proti dětské práci atd.) má rovněž univerzální povahu.

S výše uvedenou politikou se spojují různé úrovně přístupu k tomuto tématu na multilaterální i jednostranné úrovni.

I. Lidská práva a sociální a environmentální normy v multilaterálních obchodních vztazích

Jak bylo uvedeno výše, je v prvé řadě důležité upřednostňovat koherentnost politiky mezinárodních institucí a zavést novou světovou správu, kterou budou koordinovat WTO, MOP a (budoucí) světová organizace pro životní prostředí. Jsou známy obtíže se zařazováním norem z jiné než obchodní oblasti do regulace mezinárodního obchodu. Zřejmě by bylo možné dosáhnout zohlednění některých základních pravidel týkajících se sociálních norem prostřednictvím posílení dialogu s MOP. Bylo by třeba v tomto smyslu posílit úlohu MOP a vytvořit v jejím rámci orgán, jehož úkolem by byla interpretace norem. Kromě toho, že lze doporučit, aby bylo dodržování všech základních norem MOP povinné, měla by být tato organizace konzultována v otázkách základních pracovních práv v rámci urovnávání mezinárodních sporů, a to i obchodních (WTO by se obrátila na MOP s předběžnou otázkou).

Pokud otázka zohledňování sociálních norem obchodem zůstává dosud nevýrazná, naopak v oblasti životního prostředí jsou obchodní opatření požadovaná v multilaterálních environmentálních dohodách (AEM) pro dosažení cílů v oblasti životního prostředí považována na základě obecné shody za „legitimní“ a nejsou pouhým svévolným omezováním obchodu, zdají se být nyní považována za opatření, na něž se vztahují výjimky uvedené v článku XX GATT.

Konečně, pokud jde o záruku ochrany životního prostředí, bylo by vhodné pro tuto oblast vytvořit samostatnou mezinárodní organizaci. Pokud by měla dobře stanovený a jasný mandát vzhledem k dalším mezinárodním organizacím po vzoru WTO a pokud by jí tento mandát umožňoval fungovat na obecně přijatých zásadách, mohla by tato organizace s názvem Světová organizace pro životní prostředí (OME) mít za úkol stanovovat a prosazovat environmentální normy. Bylo by tak možné se na OME obracet v případech environmentálního dumpingu.

Pokud jde o otázku lidských práv, bylo by třeba konečně stanovit posílenou spolupráci na multilaterální úrovni mezi OME a hlavními institucemi OSN v oblasti lidských práv. V rámci panelu WTO a odvolacího orgánu by například mohly být zohledněny zkušenosti vysokého komisaře v případě zjištění závažných případů porušování lidských práv.

II. Lidská práva, sociální a environmentální normy v dvoustranných obchodních dohodách

Otázka povinného uplatňování těchto norem v rámci dvoustranných obchodních dohod je obzvláště citlivá a ukazuje, zda je Unie schopná, či nikoli vynutit si dodržování těchto norem.

V nedávno uzavřených či dosud probíhajících dvoustranných jednáních se Unie snaží zařadit sociální normy do dohod o volném obchodě, ale někdy naráží na nepřátelský postoj některých zemí z toho důvodu, že tyto normy mají představovat ochrannou překážku. Unie rovněž naráží na těžkosti u zemí, které přestože podepsaly úmluvy MOP, nerespektují práva odborů.

Byly nicméně pozorovány konkrétní pokroky v dohodách o volném obchodu (ALE) při vyjednávání o kapitolách o udržitelném rozvoji. Základní zásadou některých ALE je totiž závazek stran k dodržování lidských práv a rozvoj udržitelného hospodářství založeného na ochraně a prosazování práv pracujících a na ochraně životního prostředí.

Naproti tomu, aby mohly být tyto kapitoly o udržitelném rozvoji respektovány oběma stranami, bylo by třeba uvažovat o zavedení mechanismů vzájemného dohledu a o pobídkových opatřeních. Lze uvažovat například o podmíněčné liberalizaci, jako je zkrácení harmonogramu odstraňování ochranných opatření nebo dodatečný přístup na trh v případě dodržování té či oné sociální a nebo environmentální normy. Bylo by rovněž třeba mít k dispozici proměnlivý soubor požadavků, který by se lišil podle jednotlivých zemí a jejich hospodářské situace, což by rovněž umožnilo MOP prosazovat požadavky na dodržování sociální a environmentálních norem postupně a pružně.

Konečně a především je třeba posílit rozhodčí skupiny, fóra pro výměnu zkušeností a dialog, který by umožnil větší zapojení občanské společnosti a který by měl skutečný pákový efekt na vnitřní politiky partnerských zemí. Vhodnou možností představuje rovněž vytvoření dvoustranných „pozorovatelů“, kteří by poskytli fórum pro výměny názorů mezi vládami, Evropským parlamentem, sociálními partnery a občanskou společností v širším slova smyslu. Na závěr je třeba vyzvat Komisi, aby vypracovala studie dopadu na lidská práva, jež by doplnily studie dopadu na udržitelný rozvoj a obsahovaly čitelné obchodní ukazatele založené na lidských právech a na environmentálních a sociálních normách.

III. Lidská práva, sociální a environmentální normy v jednostranných obchodních dohodách SPG a SPG +

Tyto nástroje umožňují prosazovat zásady a základní práva Evropské unie. Systém všeobecných preferencí (SPG), který umožňuje jednostranně poskytovat obchodní výhody, se silně byrokratizuje a jeho kritéria pro přidělení či odnětí výhod jsou málo transparentní. Bylo

by rovněž třeba, aby se Unie při přezkoumání nařízení SPG mohla lépe zaměřit na příjemce a zohlednit například jejich úroveň rozvoje a zajistit sledování závazků těchto zemí v otázkách spojených s lidskými právy a s environmentálními a sociálními normami. Komise by mohla konečně přezkoumat možnost zřídit rámec pro spolupráci mezi Unii a zeměmi, jež jsou příjemci SPG, aby usnadnila šetření a monitorování sporných případů i další doprovodná opatření.

7. 10. 2010

STANOVISKO VÝBORU PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI

pro Výbor pro mezinárodní obchod

o lidských právech, sociálních a environmentálních standardech v dohodách o mezinárodním obchodu
(2009/2219(INI))

Zpravodaj: David Martin

NÁVRHY

Výbor pro zahraniční věci vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že hospodářská a sociální práva jsou od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv v roce 1948 nedílnou součástí lidských práv; domnívá se, že úkolem EU je pomáhat při jejich uplatňování nejméně rozvinutým a rozvojovým zemím, s nimiž podepisuje mezinárodní dohody, včetně dohod obchodních;
2. vyzývá Komisi, aby obchodní dohody uzavírala pouze za podmínky, že tyto dohody obsahují ustanovení týkající se demokracie a lidských práv a sociálních, zdravotních a environmentálních standardů; opět vyzývá Komisi a Radu, aby zajistily účinnost uvedených ustanovení, která jsou již zahrnuta do platných mezinárodních dohod, a aby tudíž zavedly odpovídající mechanismus v duchu článků 8, 9 a 96 dohody z Cotonou;
3. vyzývá k tomu, aby byly do všech obchodních jednání a dohod Evropské unie se třetími zeměmi zahrnuty doložka o lidských právech a předběžné posouzení dopadů předpokládaných dohod na všechny smluvní strany s přihlédnutím k situaci v oblasti lidských práv; toto posouzení by mělo zohledňovat výsledky setkání s obránci lidských práv působícími v uvedených zemích;
4. je přesvědčen, že v oblasti lidských práv musí v souladu s kapitolou 1 hlavy V Smlouvy o EU vnitřní i vnější politiky EU vždy dodržovat zásady demokracie a právního státu a také univerzálnosti, nezcizitelnosti a nedělitelnosti lidských práv a základních svobod; v tomto ohledu zdůrazňuje, že mezinárodní důvěryhodnost EU jakožto subjektu propagujícího lidská práva závisí na její schopnosti zajistit, aby nadnárodní společnosti

z EU dodržovaly v rámci svých mimoevropských aktivit lidská práva a sociální a environmentální standardy, a to především v rozvojových zemích; vyzývá k urychlenému provedení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP) a následně též Listiny základních práv Evropské unie; je přesvědčen, že EU musí při svých činnostech ve třetích zemích uplatňovat EÚLP v souladu s doporučením Evropského soudu pro lidská práva;

5. žádá Komisi, aby jako zástupce Unie a členských států prosazovala ve WTO a u jejích členů nutnost zohledňovat v rámci obchodních jednání, zejména jednání v souvislosti s dohodou z Dauhá, lidská práva, sociální, zdravotní a environmentální standardy a aby konkrétně dbala na jejich uplatňování a prosazování v rámci provádění obchodních dohod; vyzývá Komisi, aby WTO a její členy zavázala k tomu, aby přijali, nejprve jako pozorovatele, delegace MOP a sekretariátu Mezinárodního úřadu práce a sekretariátů mnohostranných a mezinárodních dohod v oblasti životního prostředí;
6. naléhavě žádá, aby Unie při jednáních o obchodních dohodách uplatňovala právo na přístup k přírodním zdrojům a aby prosazovala práva místního a domorodého obyvatelstva na přístup k zásadním přírodním zdrojům; vyzývá Komisi, aby do mezinárodních obchodních jednání a dohod zahrnula problematiku nákupu a vlastnictví půdy ve třetích zemích, zejména v nejméně rozvinutých a rozvojových zemích;
7. žádá Komisi, aby prováděla usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2010 o systému GSP+; žádá ji tudíž, aby vypracovala jednotnější a spravedlivější srovnávací systém pro všechny země, jimž je poskytována pomoc v rámci uvedeného systému, a jasným a transparentním způsobem tak sledovala úspěchy i neúspěchy v oblasti rozvoje sociálních a politických lidských práv, včetně sociálních, hospodářských a kulturních práv a práv v oblasti životního prostředí;
8. domnívá se však také, že jednostranné trvání na praktickém uplatňování univerzálních lidských práv zapomíná na skutečnost, že jejich provádění vyžaduje také finanční prostředky, které za daných okolností nemohou zajistit pouze samotné transformující se a rozvojové země;
9. zdůrazňuje skutečnost, že účelem dohody TRIPS je podporovat právo na zdraví; je přesvědčen, že by EU měla zajistit, aby jakákoli obchodní dohoda zahrnující ustanovení „TRIPS plus“ plně dodržovala lidská práva a aktivně podporovala právo na zdraví, zejména v rozvojových zemích;
10. domnívá se v této souvislosti, že by Parlament měl naléhat na to, aby v budoucích právních předpisech byly obsaženy úpravy, které by umožňovaly dočasně pozastavit obchodní výhody, včetně výhod zakládajících se na dohodách o volném obchodu, v případě, že jsou zjištěny dostatečné důkazy o porušování lidských nebo pracovních práv, a to buď jednostranným rozhodnutím Komise, nebo rozhodnutím vysokého představitele / místopředsedy či Komise na žádost určitého počtu členských států nebo Evropského parlamentu;
11. je přesvědčen, že EU musí účinně monitorovat a prosazovat uplatňování lidskoprávních doložek v obchodních dohodách, které uzavírá; zdůrazňuje, že je důležité, aby bylo možné dočasně či trvale pozastavit poskytování obchodních výhod v případě porušování lidských

práv, a zejména práv pracovníků; žádá Komisi, aby předložila informace o tom, zda je uskutečnitelné vytvořit právně závazný arbitrážní orgán a zavést mezinárodní stíhání nadnárodních společností;

12. zdůrazňuje, že by se měly nalézt způsoby, jak lépe sledovat obvinění z vážného a systematického porušování lidských a pracovních práv; v této souvislosti navrhuje zvážit přidružení zástupců EU (v současnosti zástupců Komise nebo v budoucnu zástupců Evropské služby pro vnější činnost) k vyšetřovacím misím v rámci zvláštních postupů OSN, jestliže mají dopad na obchodní dohody EU;
13. poukazuje na to, že bez ohledu na chvályhodné zavedení ustanovení týkajících se sociální oblasti, lidských práv a životního prostředí do mezinárodních obchodních dohod se jedná o minimální požadavky a o jeden z mnoha nástrojů, a zdůrazňuje, že je nezbytně nutné zabránit jejich protekcionistickému zneužívání; proto by měl přístup při provádění těchto ustanovení vycházet z konzultací a demokratického zapojení všech stran do rozhodovacího procesu;
14. naléhavě vyzývá Komisi, aby urychleně předložila návrh nařízení, které by zakázalo dovoz do EU zboží, při jehož výrobě byly uplatněny moderní formy otroctví a nucené práce zejména zranitelných skupin pracovníků, čímž jsou porušovány základní standardy lidských práv; je přesvědčen, že toto nařízení by se mělo opírat zejména o Mezinárodní úmluvu o právech dítěte a o deklaraci Mezinárodní organizace práce z roku 1998 o základních zásadách a právech v práci; zdůrazňuje, že toto nařízení by muselo EU umožnit vyšetřovat konkrétní stížnosti, jakmile se ukáže, že patrně došlo k porušení těchto mezinárodních standardů; po dobu předcházející vstupu takového nařízení v platnost vyzývá Komisi, aby posílila kontroly dovozu a monitorovala dodržování etických standardů v rámci dodavatelského řetězce v zemích vyvážejících do EU;
15. vyzývá všechny členské státy, aby uplatňovaly nařízení Rady (ES) č. 1236/2005¹ ze dne 27. června 2005 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a aby jeho ustanovení učinily závaznými ve všech mezinárodních obchodních dohodách;
16. domnívá se, že sociální práva jsou univerzální práva, která však mají být nejen proklamována, ale musí být také podporována jejich konkrétní uplatňování; žádá proto Komisi a členské státy, aby při uplatňování těchto práv solidárně podporovaly právě nejchudší země světa;
17. vyzývá Komisi, aby přezkoumala nařízení EU upravující vývoz vzhledem k tomu, že je zde prostor pro přesun technologií vybudovaných na základě evropských standardů, včetně mobilních telefonů, komunikačních sítí a počítačových programů na dvojí využití pro prohledávání internetu a internetovou cenzuru a shromažďování a vyhledávání údajů (data mining), včetně údajů osobní povahy, do represivních režimů; žádá Komisi, aby předložila návrh nařízení o novém systému licencí v případě, že z tohoto přezkumu vyplýne, že je třeba přijmout legislativní opatření;
18. vyzývá k pravidelnému hodnocení závazků v oblasti lidských práv, které jsou stanoveny

---

¹ Úř. věst. L 200, 30.7.2005, s. 1.

v mezinárodních obchodních dohodách;

19. vyzývá Komisi, aby provedla revizi vývozních předpisů EU v oblasti prodeje, dodávek, převodu nebo vývozu zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně střeliva, vybavení a náhradních dílů, do zemí nebo režimů, které by je mohly používat k vnitřní represii občanské společnosti a k porušování lidských práv;
20. žádá, aby spolu s prosazováním lidských práv, poskytováním rozvojové pomoci a uzavíráním mezinárodních obchodních dohod byl udržitelným způsobem posilován regionální rozvojový proces v souladu s rozvojovými cíli tisíciletí OSN;
21. vybízí zástupce EU (v současnosti z Komise nebo v budoucnu z Evropské služby pro vnější činnost), aby poznatky o situaci v oblasti lidských práv sdíleli s podnikatelskými kruhy.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	5.10.2010
Výsledek konečného hlasování	+: 50 -: 1 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Gabriele Albertini, Bastiaan Belder, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Heidi Hautala, Richard Howitt, Anneli Jäätteenmäki, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Andrey Kovatchev, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Barry Madlener, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Zoran Thaler, Inese Vaidere, Graham Watson, Boris Zala
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Reinhard Bütikofer, Carlo Casini, Nikolaos Chountis, Monica Luisa Macovei, Marietje Schaake, György Schöpflin, Dominique Vlasto
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Marie-Christine Vergiat

25. 10. 2010

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k lidským právům, sociálním a environmentálním normám v mezinárodních obchodních dohodách
(2009/2219(INI))

Navrhovatel: Filip Kaczmarek

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. konstatuje, že článek 208 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že „Unie přihlíží k cílům rozvojové spolupráce při provádění politik, které by mohly mít vliv na rozvojové země“; zdůrazňuje, že v důsledku toho musí EU před podepsáním jakékoliv obchodní dohody důkladně zvážit veškeré dopady na rozvoj, a především vymýcení chudoby;
2. připomíná, že Deklarace OSN o právu na rozvoj z roku 1986 potvrzuje, že „právo na rozvoj je nezcizitelné lidské právo, na jehož základě jsou všechny lidské bytosti i všechny národy oprávněny podílet se na hospodářském, sociálním a kulturním rozvoji, přispívat k němu a mít z něho užitek“; proto se domnívá, že je povinností EU toto právo neporušovat, a spíše ho zahrnout do mezinárodních dohod a dodržovat ho jako hlavní směr evropské politiky;
3. vyjadřuje politování nad tím, že na celém světě stále chybí komplexní postoj k tomu, do jaké míry podniky dodržují závazky v oblasti lidských práv, což některým státům a podnikům umožňuje je obcházet; vyzývá Komisi, aby na úrovni OECD převzala iniciativu a racionalizovala standardy pro soukromé iniciativy v oblasti sociální odpovědnosti podniků a stanovila jejich ukazatele, a to zejména vytvořením jednoho referenčního dokumentu o vhodných pravidlech a postupech, kterými by se sociálně odpovědný podnik měl řídit;
4. vítá dohody o volném obchodu a veškeré snahy o podpoření obchodu s rozvojovými

zeměmi i mezi nimi jakožto spolehlivý způsob, jak zajistit solidní udržitelný rozvoj; podporuje zejména regionální zóny volného obchodu, které pomocí snižování celních sazeb prosazují obchod mezi rozvojovými zeměmi a zároveň dodržují pravidla Světové obchodní organizace;

5. konstatuje, že v mnoha rozvojových zemích hraje rybolov, zejména drobný rybolov, a s ním související odvětví nepostradatelnou roli při zajišťování potravin, vytváření pracovních míst, státních příjmů a exportu a při zachování místních komunit; považuje za zvláště důležité, aby byly zohledňovány zájmy místního obyvatelstva a jejich svrchovaná kontrola nad přírodními zdroji; je znepokojen skutečností, že nezákonný rybolov může přispívat k migraci a vážně narušovat udržitelný rozvoj; proto zdůrazňuje skutečnost, že dohody o rybolovu uzavírané mezi EU a rozvojovými zeměmi napomáhají rozvoji vnitrostátních rybolovných odvětví se zvláštním důrazem na malé a střední rybářské podnikatele a rybářské podniky, monitorují rybí populace, potírají nadměrný a nezákonný rybolov, ochraňují biologickou rozmanitost a podporují a prosazují zvýšení hygienických a zdravotních norem;
6. vyzývá EU, aby prostřednictvím svých obchodních dohod aktivně podporovala sociální odpovědnost podniků s cílem zajistit na celém světě obchodní prostředí, které bude ze sociálního a environmentálního hlediska etičtější;
7. naléhavě žádá Komisi, aby trvala na dodržování základních pracovních norem MOP, které jsou nezbytným předpokladem pro uzavírání obchodních dohod, a aby podporovala všeobecné uplatňování systémů, které chrání práva pracujících a životní prostředí, jako je iniciativa v oblasti transparentnosti těžebního průmyslu či Kimberlejský proces v diamantovém průmyslu; vítá v této souvislosti přijetí nového zákona USA o nerostných surovinách pocházejících z nelegálních zdrojů a žádá Komisi a Radu, aby prozkoumaly možnost legislativní iniciativy v této oblasti;
8. žádá, aby obchodní dohody EU účinným způsobem zajišťovaly co nejvyšší míru transparentnosti, přísné normy pro zadávání veřejných zakázek a podávání zpráv ze strany společností podle jednotlivých zemí, a to jak v rozvinutých, tak v rozvojových zemích, s cílem zamezit nezákonnému úniku kapitálu;
9. konstatuje, že zatímco dopady změny klimatu pociťují zejména rozvojové země, měly by odpovědnost za tento jev nést především průmyslové země; proto se domnívá, že by obchodní vztahy EU nejen neměly poškozovat životní prostředí, ale měly by navíc aktivně přispívat k udržitelnému rozvoji na celém světě;
10. poukazuje na obrovské rozdíly mezi vyspělými ekonomikami a nejchudšími národy, pokud jde o kapacitu a potenciál; vyzývá proto Komisi, aby lépe zohledňovala potřeby zemí AKT ve svém přístupu při vyjednávání dohod o hospodářském partnerství a zaručila, že země, které dohody o hospodářském partnerství podepsat nechtějí, za to nebudou penalizovány;
11. žádá Komisi, aby k prosazování lidských práv lépe využívala mechanismy podmíněnosti, které jsou obsaženy v nástrojích, jako je GSP a dohoda z Cotonou; naléhavě žádá Komisi, aby zkvalitnila svou podporu ve třetích zemích, pokud jde o vytváření soudních institucí schopných prosazovat odpovědnost podniků za porušování lidských práv;

12. žádá Komisi, aby zajistila, že v zájmu zlepšení správy věcí veřejných a demokratické kontroly v rozvojových zemích budou do obchodních jednání zapojeny parlamenty partnerských zemí.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	25.10.2010
Výsledek konečného hlasování	+: 14 -: 3 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Franziska Keller, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Birgit Schieber-Jastram
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Eduard Kukan, Judith Sargentini, Horst Schnellhardt, Patrizia Toia
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Eider Gardiazábal Rubial, Jolanta Emilia Hibner, Paul Rübig

3. 5. 2010

STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k lidským právům, sociálním a ekologickým normám v mezinárodních obchodních dohodách (2009/2219(INI))

Navrhovatel: Richard Howitt

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. vyzývá Evropskou unii, aby prosazovala zásady řízeného a spravedlivého obchodu, které jsou charakteristické pro vývoj jejích zemí a pro úspěšné rozvojové země, včetně asijských tygrů, aby odmítala ochranná opatření či jakékoli snahy o oslabení oprávněných komparativních výhod rozvojových zemí, jež neohrožují lidská, pracovní a odborářská práva, aby však zároveň uplatňovala odlišnou interpretaci článku XXIV všeobecné dohody o clech a obchodu než nyní, aby tak v oprávněných případech umožnila vyjmutí ohrožených výrobních a jiných odvětví z obchodních dohod;
2. potvrzuje, že před uzavřením jakékoli obchodní dohody musí všechny smluvní strany ratifikovat, realizovat a účinně aplikovat stěžejní ujednání Deklarace ILO o základních principech a právech a že kapitola o udržitelném rozvoji je stejně závazná jako ustanovení o přístupu na trh a podléhá stejnému postupu pro urovnávání sporů;
3. trvá na tom, že by Komise při účinné spolupráci s ILO a dalšími subjekty smluv měla zároveň nadále dostát své odpovědnosti za hodnocení dopadu obchodních jednání na sociální, ekologická a lidská práva, přičemž by měla věnovat zvláštní pozornost prosazování důstojné práce pro všechny, a po celou dobu vyjednávání a provádění obchodních dohod transparentně konzultovat odborové organizace jako uznávané sociální partnery a ekologické a sociální nevládní organizace Evropské unie a třetích zemí a zajistit jim plné právo vyjadřovat obavy či vznášet námítky tak, aby je Komise mohla sama posoudit a přijmout nezbytná opatření;
4. žádá, aby budoucí obchodní dohody a revize nařízení o GSP+ zavedly transparentní

kritéria a měřítko dodržování pracovních, ekologických a lidských práv v partnerských zemích, včetně jakýchkoli konkrétních doporučení ke zlepšení, pokud to bude nutné, a překonaly tak stávající nedostatky v důslednosti, transparentnosti a v zajišťování spravedlivých postupů;

5. vítá používání hodnocení dopadu na udržitelnost, vyslovuje však lítost nad neschopností řídit se zcela podle jejich závěrů, jako tomu bylo v západní Africe, v zemích Středomoří, v Kolumbii a v dalších oblastech Ameriky; vyzývá k většímu důrazu na využití potenciálu, který má EU při prosazování konkrétních vylepšení v oblasti dodržování lidských práv, pracovních norem, udržitelného rozvoje a řádné správy věcí veřejných před dokončením obchodních dohod i v průběhu jejich následného provádění;
6. uznává, že jsou současné i budoucí obchodní dohody vyjednávané v kontextu hospodářské krize, v jejímž důsledku by se v zemích OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) měl během následujících dvou let zvýšit počet nezaměstnaných o 8 milionů; rovněž uznává, že přesouvání výroby do zahraničí se významným způsobem podílí na úbytku pracovních míst, jako například v Irsku a Portugalsku (kde vedlo ke ztrátě jednoho pracovního místa ze čtyř), v Dánsku (jednoho místa z šesti) a v Estonsku a Slovinsku (jednoho místa ze sedmi), a že by obchodní politika EU měla usilovat o to, aby zabránila nepřiměřenému či příliš rychlému úbytku tržního podílu EU a míry zaměstnanosti ve všech odvětvích a případně zajistila vývozcům z EU větší přístup na trh; žádá, aby byly obchodní dohody uzavírány na základě schopnosti Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci poskytnout přiměřenou podporu zaměřenou na následnou restrukturalizaci;
7. vyzývá zástupce EU, kteří se účastní obchodních jednání, aby prosazovali povinnosti i práva investorů a podniků v souladu s heiligendamským procesem, který iniciovalo dřívější německé předsednictví spolu s ILO, OECD a OSN; zdůrazňuje, že s ohledem na nové předpisy o odpovědném investování, které vycházejí z příslušných ustanovení Lisabonské smlouvy, musí být do kapitoly o udržitelném rozvoji včleněny všechny předpisy o investicích uvedené v dohodách o volném obchodu; domnívá se, že podmínkou pro uzavření veškerých obchodních dohod musí být soulad s pokyny OECD o nadnárodních podnicích, s tripartitní deklarací ILO o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku, s celosvětovou úmluvou OSN nazvanou Global Compact a s doporučeními zvláštního zástupce OSN týkajícími se obchodu a lidských práv;
8. žádá, aby byly stížnosti, které se týkají sociálních problémů, předmětem skutečně nezávislých odborných rozhodnutí, na nichž se budou podílet i zástupci organizací zaměstnanců a komunitních organizací, přičemž alespoň jeden z odborníků by měl být členem ILO; tato doporučení musí být součástí definovaného postupu, který zajistí přiměřeně rychlé prošetření nadnesených problémů tak, aby diskuze odborníků nebyla omezena pouze na předkládání zpráv a doporučení, nýbrž aby vyústila v trvalá ustanovení o kontrole a přezkumu, s cílem i nadále vyvíjet tlak zejména na vlády, které na svém území tolerují porušování práv pracovníků;
9. trvá na tom, že tzv. režim IV (Mode IV) o dočasném pohybu pracovníků by měl být do obchodních dohod zařazován pouze pod podmínkou souladu se základními pracovními normami, včetně předpisů týkajících se doby pobytu, minimální mzdy a kolektivního

vyjednávání mezd, a s národními pracovními normami a kolektivními smlouvami v partnerských zemích;

10. žádá EU, aby podpořila rozšíření mechanismu přezkoumávání obchodní politiky WTO tak, aby zahrnoval obchodní aspekty udržitelného rozvoje, včetně souladu se základními pracovními normami, a také změnu definice subvence v dohodě WTO o subvencích a vyrovnávacích opatřeních s cílem zajistit soulad se základními pracovními normami a dodržování lidských práv ve vývozních zpracovatelských zónách; rovněž žádá delegaci EU v Ženevě, aby obnovila a zachovala neformální skupinu „přátelé práce“, kterou založila, aby propagovala pracovní standardy v rámci WTO;
11. žádá, aby veškeré budoucí obchodní dohody obsahovaly zákaz zneužívání dětské práce, zejména při těžbě a zpracování přírodního kamene, a zahrnovaly jednotný evropský certifikační systém, který zajistí, že dovážený přírodní kámen a výrobky z přírodního kamene budou průkazně vyrobeny v souladu s celým hodnotovým řetězcem bez zneužívání dětské práce, jak stanoví Úmluva ILO č. 182.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	28.4.2010
Výsledek závěrečného hlasování	+: 24 -: 21 0: 3
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Jean-Luc Bennahmias, Pervenche Berès, Mara Bizzotto, Martin Callanan, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Philip Claeys, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Proinsias De Rossa, Sari Essayah, João Ferreira, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Stephen Hughes, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Náhradník(ci) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Raffaele Baldassarre, Filiz Hakaeva Hysmenova, Véronique Mathieu, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Emilie Turunen, Gabriele Zimmer

28. 4. 2010

STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k lidským právům, sociálním a ekologickým normám v mezinárodních obchodních dohodách (2009/2219(INI))

Navrhovatel: Thomas Ulmer

NÁVRHY

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. domnívá se, že v souvislosti s mezinárodními obchodními dohodami musí být přijata opatření pro dodržování důležitých norem v oblasti životního prostředí a zdraví i aspektů zdraví zvířat;
2. uznává, že mezinárodní obchodní dohody mohou prostřednictvím závazků podporovat zlepšení norem v oblasti životního prostředí a lidských práv, budou-li tyto závazky správně uplatňovány, sledovány a prosazovány;
3. naléhavě vyzývá Komisi, aby se zasadila o smluvní definici norem v oblasti životního prostředí, lidských práv a zdraví ve dvoustranných obchodních dohodách včetně těch, o kterých v současné době jedná s Jižní Koreou, Peru, Kolumbií, Indií, státy AKT, s Radou pro spolupráci v Perském zálivu a s řadou zemí podílejících se na evropské politice sousedství (EPS), se zvláštním zřetelem k právům pracovníků a k ochraně dětí a žen a také k normám týkajícím se změny klimatu, bezpečnosti výrobků a informací pro spotřebitele;
4. konstatuje, že se opatření a politiky v oblasti změny klimatu stále více protínají s mezinárodním obchodem, a vyzývá Světovou obchodní organizaci, aby do svého pracovního programu otázku změny klimatu dále začleňovala a aby v tomto ohledu stanovila konkrétní pravidla a normy;
5. domnívá se, že Světová obchodní organizace by měla dohlížet na provádění plnění

závazků v této oblasti, a trvá na tom, že by se Komise jakožto zástupce Evropské unie ve Světové obchodní organizaci měla na tomto dohledu úzce podílet;

6. požaduje harmonizaci norem v oblasti životního prostředí a požadavků na ochranu zdraví jako konečný cíl, kterého má být dosaženo na globální úrovni, a trvá na tom, že je nezbytné tyto normy při uplatňování mezinárodních obchodních dohod vytvářet a zlepšovat na regionální úrovni;
7. domnívá se, že by dodržování norem v oblasti životního prostředí, sociální oblasti a oblasti zdraví mělo být předběžnou podmínkou pro jednání o mezinárodním obchodu;
8. vyzývá ke zřízení rozhodčího orgánu, jehož pravomoci budou závazné;
9. vyslovuje se pro poskytování priorit rozvíjejícím se zemím, pokud prokáží odhodlání dodržovat evropské normy v oblasti životního prostředí, v sociální oblasti a v oblasti zdraví; definuje rozvíjející se země jako země, které již nevykazují všechny znaky rozvojových zemí, z čehož lze vyvozovat, že dynamika hospodářské činnosti těmito zemím v dohledné době umožní překonat typické strukturální znaky rozvojových zemí;
10. požaduje, aby Komise vyzvala Světovou obchodní organizaci (WTO) k tomu, aby ve sporných případech nerozhodovala výhradně z obchodně politického hlediska; domnívá se, že přípustnost přeshraničních opatření týkajících se životního prostředí a ochrany zdraví by neměla být závislá na tom, zda podle názoru WTO by takové zásahy vedly k narušení volného obchodu či nikoli;
11. konstatuje, že budoucí obchodní dohody by mohly být uzavírány s přihlédnutím k současné finanční krizi; domnívá se, že to nesmí vést k tomu, aby sociální a ekologické normy, zejména normy pro emise skleníkových plynů a nakládání s nebezpečným odpadem, byly opomíjeny v zájmu dosažení jiných cílů;
12. uznává, že přísné normy v oblastech ochrany životního prostředí a pracovních práv v EU mohou z hlediska konkurenceschopnosti znevýhodnit evropské společnosti soutěžící s výrobky a službami ze třetích zemí, v nichž jsou normy v této oblasti volnější; domnívá se, že zlepšení a prosazování těchto norem ve třetích zemích za pomoci podmínek připojených k mezinárodním obchodním dohodám by vytvořilo spravedlivější hospodářskou soutěž pro evropské společnosti a současně zlepšilo ochranu životního prostředí a lidských, sociálních a pracovních práv v těchto třetích zemích;
13. domnívá se, že by se Světová obchodní organizace a její členské státy měly dohodnout na vytvoření otevřeného celosvětového trhu se zbožím, službami a technologiemi týkajícími se životního prostředí jakožto způsobu, jak posílit mezinárodní obchod a jak umožnit, aby se na zelené technologie a investice vztahoval volný pohyb v rámci celosvětové ekonomiky;
14. vyzývá Komisi, aby trvala na přijetí dohody o environmentálním zboží a službách v rámci kola obchodních rozhovorů Světové obchodní organizace v Dohá, přičemž se zaměří na liberalizaci obchodu s klíčovými technologiemi šetrnými ke klimatu;
15. vyzývá Komisi, aby prováděla pravidelné vyhodnocování obchodních dohod a aby

o tomto hodnocení podávala Parlamentu aktuální informace, při tom je rovněž třeba dbát na to, aby probíhala spolupráce s domácími i mezinárodními regulačními orgány, s odbory a nevládními organizacemi za účelem dodržování souladu s normami v oblasti životního prostředí, zdraví a v sociální oblasti;

16. zdůrazňuje, že oblast obchodu a dodržování lidských práv, norem v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí je důležitou hodnotou při zajišťování míru a blahobytu ve světě, ale že nemůže být využívána jako řešení všech problémů mezi státy na světě; konstatuje však, že bezvýhodný stav v politické situaci lze překonat posílením obchodních vztahů a současným zajištěním stanovení společných zájmů, zejména v oblasti ochrany životního prostředí, jako prostředku pro urovnávání konfliktů;
17. vyzývá Komisi, aby v souladu s rámcovou dohodou o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí ve všech fázích jednání o mezinárodních obchodních dohodách Parlament podrobně informovala o všech příslušných tematických oblastech;
18. vyzývá Komisi, aby s ohledem na rozšířené pravomoci Parlamentu na základě Lisabonské smlouvy zajistila efektivní tok informací a aby Parlamentu, který je zastupován pověřenými osobami, vždy přiznala status pozorovatele, a tím kdykoli zajistila přístup ke všem relevantním zasedáním a dokumentům.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	27.4.2010
Výsledek závěrečného hlasování	+: 52 -: 0 0: 0
Členové přítomní při závěrečném hlasování	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Catherine Soullie, Anja Weisgerber, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Náhradník(ci) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Matthias Groote, Marisa Matias, Michèle Rivasi, Michail Tremopoulos, Thomas Ulmer, Anna Záborská
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Barbara Matera, Søren Bo Søndergaard

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	26.10.2010
Výsledek konečného hlasování	+ : 22 - : 2 0 : 4
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle De Sarnez, Harlem Désir, Christofer Fjellner, Joe Higgins, Yannick Jadot, Bernd Lange, Vital Moreira, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Gianluca Susta, Keith Taylor, Jan Zahradil, Pablo Zalba Bidegain
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Małgorzata Handzlik, Salvatore Iacolino, Elisabeth Köstinger, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Jean-Pierre Audy, Ricardo Cortés Lastra, Jelko Kacin, Vytautas Landsbergis, Evžen Tošenovský